

Granát, d.u.v., Turnov září doma i ve světě již 65 let

HISTORIE TĚŽBY ČESKÉHO GRANÁTU

V letošním roce si Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov připomíná 65. výročí svého vzniku. Podmětlem k jeho založení byla snaha o zachování tradice a jedinečnosti granátového šperku na profesionální úrovni, s vizí dále tento národní klenot rozvíjet a udržet jeho společenský význam. Dnes je Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov největším tradičním výrobcem originálních šperků s českými granáty a odkaz zakládajících zlatníků poctivě plní a rozvíjí. Historický vývoj vzorů granátového šperku se přizpůsoboval různým módním směrům dané doby. Časem ověřené klasické vzory jsou nadále oblíbené, ale vedle nich si našel místo také nový moderní design granátového šperku. A co má klasický a moderní granátový šperk společného? Je to ten červený drahokam – český granát, který precizní prací našich designérů, zlatníků a brusičů rozehrává své kouzlo a krásu do podoby úžasného šperku. To, že Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov směřuje správným směrem je patrné na spokojenosti zákazníků, kteří se rádi ke šperkům s českými granáty vrací. Do budoucna družstvu můžeme jen popřát mnoho úspěchů ve svém dalším konání. Granát, d. u. v., Turnov děkuje všem svým příznivcům a zvláštní poděkování patří samozřejmě i zaměstnancům družstva.

Granát
Turnov

Originální šperk s českými granáty z dílny tradičního výrobce Granát, d.u.v., Turnov je unikátním českým produktem. Český granát neboli pyrop, tak zní jeho odborný název, je minerál ze skupiny granátů. Složením je to hořečnatohlinitý křemičitan s příměsí chromu, který dodává granátům ohnivě červenou barvu, pro niž jsou tolik ceněny. Tato charakteristická barva ho odlišuje od pyropů těžených ve světě. V drahokamové kvalitě se těží pouze na českých nalezištích. Proto jsou ohnivě červené pyropy z Čech označovány názvem český granát. Pyropy vznikly v matečné hornině za obrovských teplot a tlaků v hlubinách pod zemskou kůrou a sopečná činnost je vynesla na povrch, kde se vlivem eroze ukládaly do tzv. pyroponosných štěrků. Známa naleziště pyropů se nacházejí v Českém středohoří, kde se těží dodnes. Z dochovaných záznamů se granáty nejprve sbíraly na polích a rýžovaly z nánosů potoků. Později se začalo těžit ze svahových štěrků. Materiál vytěže-

ný z kruhových šachtic se po žebříčích vynášel až z 10 m hloubky a dále prosával, plavil a rýžoval. Až po roce 1959 se přistoupilo k průmyslovému, tzv. blokovému způsobu dobývání. V současné době má práva na těžbu českých granátů u Podsedic Družstvo umělecké výroby Granát Turnov, kde pro svoji potřebu surové české granáty těží. Na pronajatých polích se systematicky vybírají vrstvy pyroponosných štěrků a vytěžený materiál se zpracovává v úpravně. Zde se pomocí síťových třídících a bubnové pračky čistí a třídí. Na konci celého procesu zůstane v sazečkách tzv. koncentrát – štěrk s vysokým podílem českých granátů. Zkušební brusiči družstva Granát Turnov jim dají tvar a vdechnou jiskru. Zlatníci zasadí do zlata a stříbra. Šperk s českými granáty dostane konečnou podobu. Certifikát dodávaný ke šperkům s českými granáty garantuje originalitu a pravost šperků vyrobených právě v družstvu umělecké výroby Granát Turnov.

HISTORIE A VZNIK GRANÁT, D.U.V., TURNOV

1953–1990

Po skončení 2. světové války zlatníci z Turnovska a z okolí Prahy vstoupili do nově založeného družstva Soluna. Zde však výroba šperků s českými granáty byla vedlejší výrobní činností. V létě 1952 iniciovali zlatníci z turnovské pobočky Soluny odtržení od původního družstva a 18. listopadu 1952 byla do nově vzniklého družstva převedena granátnická výroba včetně zařízení. Začalo zde pracovat 127 zlatníků.

9. ledna 1953 bylo vydáním živnostenského listu dokončeno ustavení družstva GRANÁT, lidové družstvo zlatníků v Turnově, zapsané společenstvo s ručením omezeným.

9. LEDNA 1953 ZÁPIS SPOLEČNOSTI

1955 vzniká první katalog granátových šperků se 70 novými vzory.

1957 začátek stavby nového sídla družstva v Turnově na Vyšince. Počet pracovníků již přesáhl 300 členů.

1960 dokončení stavby nového sídla družstva a převedení výroby do nových prostor.

1961 sloučení s družstvem Precious (družstvo brusičů drahých kamenů), nový název sjednocených družstev zněl **Granát, lidové družstvo brusičů drahokamů a zlatníků, Turnov – Vyšinka**. Vzniká první prodejna Granát Na náměstí v Turnově.

1963 bylo založeno vlastní učňovské středisko pro obory zlatník – klenotník a brusič šperkového a technického kamene.

1966 družstvo se přejmenovalo na stávající

název Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov 1968 Zájem o granátové šperky v zahraničí i v tuzemsku.

1970 družstvo mělo již 565 zaměstnanců a zároveň členů družstva.

1973 družstvu byla přidělena ochranná známka pro granátové šperky pod názvem „Český granát“ a označení původu „Český granátový šperk“.

1980 byla dokončena dostavba celého objektu podniku, který se navýšil o jedno podlaží.

1988 Na výroční schůzi a následně zaznává nespokojenost s vedením a stavem provozoven, proběhlo hlasování o důvěře voleným orgánům družstva.

Na přelomu roku 1989 a 1990 došlo k radikálnímu změně s společností i v družstvu. Porevoluční vývoj a nové zákony se dotkly celého dalšího směřování družstva.

1990–SOUČASNOST

1990 K příležitosti historicky první návštěvy papeže Jana Pavla II. zaměstnanci družstva

pod vedením pracovníků vývoje vytvořili velký stříbrný kříž s českými granáty, vltavínem a křišťály. Porevoluční vývoj a nové zákony se dotkly celého dalšího směřování družstva. 1992 byl přijat zákon o transformaci družstev, který řešil mimo jiné majetkové poměry družstva a členy.

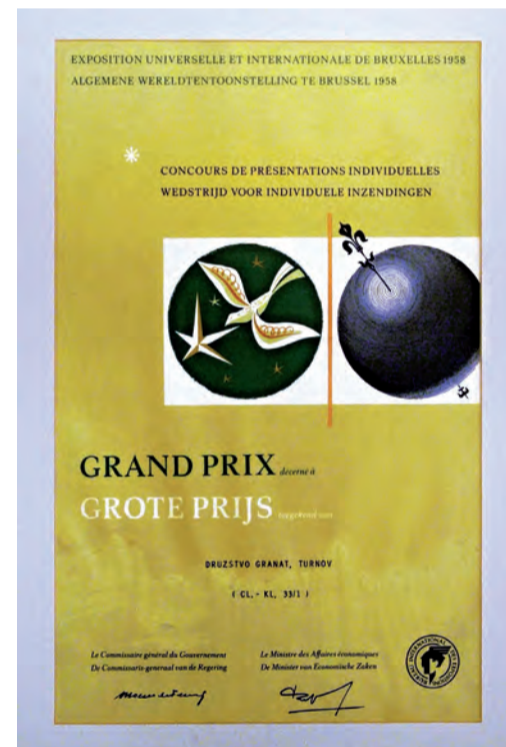
1996 družstvo si pronajalo a posléze odkoupilo povrchový důl Podsedice na Litoměřicku a otevřelo vlastní těžbu granátové suroviny. 2012 otevření nové prodejny v Praze 1, Pánská Pasáž – Na Příkopě 23.

2014 Sankce vůči Ruské federaci zapříčinily zásadní propad příjezdů ruských turistů do ČR a tím i výrazné snížení prodejnosti šperků. 2016 v květnu byl zvolen na výroční členské schůzi za předsedu družstva Ing. Pavel Tvrzník. Místopředsedkyní byla opět zvolena Václava Tomešová. Od poloviny roku 2016 se prodejnost šperků družstva opět dostala do progresivního vývoje.

2017 Granát, d.u.v., Turnov vlastní síť 7 podnikových prodejen, provozuje velkoobchod a e-shop a Zákaznické centrum – Galerii Granát.

**VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ
Granát, d. u. v., Turnov**

K významným oceněním patří nejvyšší ocenění – GRAND PRIX Brusel 1958 a reprezentace na Světových výstavách v Montrealu, Osace, v japonském Aichi a čínské Šanghai. Družstvo je držitelem titulu Rodinné stříbro a několikrát se umístilo mezi 100 nejlepšími firmami ČR. V roce 2010 byla tehdejší předsedkyně družstva Libuše Adamičková nositelkou čestného titulu

lu Lady Pro 2010. Družstvo se každým rokem aktivně účastní několika šperkařských výstav po celé Evropě, předně tuzemské mezinárodní výstavy HODINY & KLENOTY v Praze, dále zahraničních výstav v Moskvě nebo v Mnichově. Designéři družstva získávají pravidelně ocenění v soutěžích "Design VD" nebo „Šperk roku“. Některé z exklusivních dárkových předmětů, zhotovených v družstvu, obdrželi od českých subjektů jako dar významné osobnosti jako např. královna Alžběta II., princ Charles s chotí, ex-prezident Václav Havel, papež Jan Pavel II., papež Benedikt XVI., prezident Obama s Chotí, Hillary Clintonová a další. Družstvo Granát je dlouholetým dodavatelem cen pro anketu agentury Musica Bohemica Český slavík, kdy se podílí nejen na výrobě, ale i na designu.

PŘEDSEDOVÉ DRUŽSTVA 1953–2018

Josef Vávra	1953–1954
Ladislav Bažant	1954–1970
Vladimír Kos	1970–1978
František Koníček	1978–1986
Zdeněk Válek	1986–1990
Zdeněk Hlubuček	1990–2006
Václav Kolombo	2006–2009
Libuše Adamičková	2009–2011
Miloslav Šorejs	2011–2016
Pavel Tvrzník	2016